

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hírde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

A társadalom harezai.

(L) Egységessé és ezáltal erőssé lenni! Ez az ut a társadalomnak boldogulásához, ez a cél, mely az enyészettől megment

Bizony bizony ránk a legjobb akarattal sem fogható, hogy akár egységes társadalom vagyunk, vagy csak akár feléje haladnánk.

Azonban magunkat vezetni, akár dicsérő akár korholó frázisokkal, épp oly hiba, mint belenyugodni a megmásíthatatlan enyészetbe.

Valójában nem is áll, hogy nem bírnánk egységes társadalommal, az utolsó időben a közel mult örvendetes jelenségeket is tár elénk. De maga ez a kis összetartás, az örvendetes szimptomákkal együtt sem más, mint létért való küzdelem. Küzdünk a máért. Ez azonban bátran semminek is mondható, mert egy nemzet, egy állam célja nem lehet csupán a ma küzdelme. Az államokat ezer előre nem látható vészek környékezik. Csak egynek kell a szokottnál erősebb mértékben kiütni a készületlen társadalom kimondhatatlan katasztrófa előtt áll.

A magyar társadalom és a magyar állam szintén csak normális erejű. De erősítése régi édes álom, amelyen oly édes tűnődni, elmerengni, elképzése öntudatot te-

remt, de mégis csak foszló, muló kép.

Dispozíciója azonban van a haladáshoz. Bizonyítja ezt az agyonkarrikaturázott hajlama és érzéke a külföld fejlettebbjének utánzására. Persze nem lehet csupán csak jót átvenni.

Most azonban, hogy a nemzeti érzület — ez az ősi, büszkeségünk — ismét fellobbanóban van, nem érdektelen mintául venni a külföld államainak hasonló jelenségeit.

A nemzeti érzület: az erő kuforrása. Tevékenységre gerjeszt, áldozatkésztségre és elszántságra preparál. Ennek hiányában talán sohasem volt nemzetünk. Csak muló lappangásban szenvedett, ha kimerültek voltunk. Amire súlyos megpróbáltatásunk idejében a történelemben számos eset volt. De mivel önnálló, egységes állam már rég nem voltunk, nemzeti erőnk és lelkesedésünk csupán arra szorítkozott, hogy nemzeti önállóságunkat a maga teljességében visszacserezzük.

Ez okozta a különbséget köztünk és Európa más államai között, mert hasonló körülmények között mi is lennénk legalább oly nagyok és hatalmasak, mint a most minket csodálatra és bámulatra gerjesztők.

A nemzeti érzület feltámadása ugyszólván általános. Erős depressziókban jelent-

kezik egész Európában.

Csak egy példa is elég volna: a feröngő Balkán. Vihar fészeknek mondják, de ha bár előttünk a törekvés komikus is, a vihart gerjesztő szelek a nemzetek szent, nemzeti érzelmei. Szerbia is az erős nemzeti fellendülés jegyében áll. A búrok szabadságharcza is ennek egy korai kitörése. Afrika északi és szélso partjain folyó küzdelmek szintén a nemzeti érzületből fakadók.

Lengyelország ma már nincs. Olyan, mint egy vétagokba és szerte vagdalt állattest, melynek részeit hatalmas államok uralják, de előállt az a csoda, hogy a sok testrészt fejnélkül is mozog.

A mi félig önhatalmu, de inkább gyámság alatt szenvedő országunkba tehát üdvözöljük örömmel a korral haladó erőadó érzületet. A többi súlyos hibánktól pedig egyelőre tekintsünk el, majd meghozza ezt, ha utólagosan is, de nem későn, mindenesetre azonban többet nyujtva, ez ébredő nemzeti öntudat.

Tanács ülés.

F. hó 14-én tanácsülés tartatott, melyen Palásti Pál bíró elnökölt, ki is a gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Lukács Gyula és B. Szabó Mihály tanácsnokokat kérte föl.

Papp Péter előadó jegyző felolvasta a pol-

kell valamit.

Az embereknek természetesen minden időben fontos érdekeik volt az, hogy szükségleteik kielégítést nyerjenek, miért az iparosokat már a legrégebb időben nagyon megbecsülték és kiváltságosoknak tekintették. Van még ma is néhány kezdetlegesebb viszonyok közt élő néptörzs, ahol ennek igen érdekes példáit látjuk. Így pl. Ausztráliában a Samos szigeten élő néptörzseknél a legnagyobb tekintélynek örvendő emberek a házépítők, az ácsok. Irántuk az egész törzs különös tisztelettel viseltetik, s a legmegszégyenítőbb bűnök egyike az, ha valaki a munkájokért járó díjat meg nem fizeti.

A fejlődés további folyamán, amikor az emberiség már odáig jutott, hogy kiemelkedve a törzsi életből, nagyobb nemzetekké tömörült, államokat alkotott, akkor kezdődik az iparnak azon jelentősége, melyet kifejtettünk, akkor lesz az ipari tevékenység a legfontosabb emberi tevékenységek mellett is vezető szerepre hivatott, ez időre esik az iparos osztály, mint külön társadalmi osztály kifejlődése, mely minden államban nemzeti szellemben szervezködve nemzeti ipart teremtet, s tette nagygyá, hatalmassá az egész emberiségre nézve értékessé saját nemzetét. Ez időben már nem kerül többé bizonyításra az ipar jelentősége. Ha körültekintünk a történelemben, kezdve a legrégebb időktől napjainkig, azt bizonyítják a történelem adatai, hogy nem a népek sokasága, nem a haderő nagysága tartották fenn hosszú ideig, nem ezek tették vezető államokká az egyes nemzeteket, hanem főképpen a nemzeti ipar, a

TÁROZA.

Az iparosság hivatása.

Irta és felolvasta az Ipartestület ma kétheti felolvasó estélyén DR. BUSZTIN GYULA.

(Folytatás és vége.)

Ami már most a felolvasásunk tárgyául választott másik kérdést, az iparos osztály hivatását illeti, azok után amit az iparról mondtunk, az már könnyen felismerhető és meghatározható. Iparosok azok, akik az ipart az ipari munkával való foglalkozást, kizárólagos életelez, élethivatás gyanánt választják és azt mint lélfentartásuk kizárólagos alapját gyakorolják.

Magától értetődő, hogy azok az emberek, akiknek gazdasági, szellemi, társadalmi és politikai tekintetben oly fontos tevékenység képezi életelezél-ját és foglalkozását, mint az ipar, vezető és zászlóvivő szerepére vannak hivatva a nemzetekre osztolt emberiség életének minden, minden terén, természetesen, hogy azok az emberek, akik az emberi élet legfőbb szükségleteit az által elégitik ki, hogy a természet által szolgáltatott anyagokat, saját értelmük, testük munkájával átalakítják, ezek is olyan feltétel alatt felelhetnek meg a rájuk háruló nehéz feladatnak, ha mindennap bonyolultabb és követelményesebbé váló emberi élet fejlődésével és alakulásával lépést tartva, lankadatlan szorgalommal fejlesztik tehetségüket, értelmüket, munka-

birásukat, csak ez esetben tölthetik be azt a szerepet, mely őket, a nemzetek nagygyá, hatalmassá, gazdaggá tételében a nemzeti szabadság és függetlenség biztosításában megilleti. Az iparosok hivatását megjelöli az ipar fontossága; ami már most az iparos osztály létrejvetelét és szervezkedését illeti ez is az ipar fejlődésével kapcsolatos. Az emberi élet kezdetleges szakában, amikor az emberi szükséglet kevés és a legkezdetlegesebb eszközökkel is kielégíthető volt, az időben a nyers termelés által előállított anyagok, csaknem azon állapotban szolgáltak az élet céljaira, vagy legalább is nagyon csekély átalakításra volt szükségük, ehez nem igen kellett különösebb gyakorlat és szakismeret, miért is az időben nem lehetett szó a mai értelemben vett iparról, s amennyiben volt ipari foglalkozás, azt mind a családon belül és főleg a nők látták el. Az általános emberi fejlődés azonban csakhamar megteremtette az ipart és az iparost. A műveltség fejlődésével kapcsolatosan szaporodtak az élet-szükségletek és finomultak az igények is, a nyers anyagok nagyobb mérvű átalakítására lett szükség, a munka nagyobb hosszabb gyakorlatot, nagyobb ügyességet kívánt, úgy, hogy csak olyanok végezhetők, akik kizárólag arra szentelték idejüket, csakhamar kivált a foglalkozásokból az ipar és vele együtt megszületett az első iparos. Minden jel arra mutat, hogy a legrégebb iparos a kovács volt, ennek a készítményeit sok célra használhatták, legkésőbbben a szabóra került a sor, mert biz' az jó ideig tartott, még az embereknek eszébe jutott, hogy tulajdonképpen takargatni is

gári iskola gondnokságának előterjesztését, az igazgató részére kijelölt kertnek bekerítettésére vonatkozólag, melyre nézve egy költségtervet is bemutatott, mely szerint a kerítés 165 koronába kerülne.

Többen, különösen Egedi József, aggodalmát fejezte ki a sok költségek miatt, minthogy szerinte kert nem dukál az igazgatónak, tehát nem is szavazza meg.

Papp jegyző felvassa az erre vonatkozó törvényt, melyben világosan ki van mondva, hogy az oly tanítók részére, kik lakást természetben kapnak, legalább 1/4 hold kertet tartozik a község adni. Így aztán, hopp kénytelen, nem örömet, a gyűlés egyhangulag elrendelte a kerítés felállítását.

Papp előadó jegyző, az új közigazgatás egyszerűsítése folytán felszaporodott gyámügyi teendők ellátására, pár hónapra egy napidíjjal alkalmazását kérte, minthogy sem a mostani segéd személyzet, halmozott teendők miatt, sem a közgyám, a kérdés komplikált volta miatt ezen új eljárás keresztülvételére nem képesek.

A gyűlés nem fogadta el az előterjesztést, hanem a bíró indítványára kimondta, hogy javasolja a közgyűlésnek, miszerint a közgyám fizetését emeljék 200 koronával, a ki aztán minden hivatalos időt, hivatala ellátására lesz köteles fordítani, a gyámügyi teendőknek rendbe hozatalát pedig a saját költségén lesz köteles eszközölni.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Közgyűlés.

Látogatott közgyűlést tartott városunk képviselőtestülete a hó 16-án, Palásti Pál bíró elnöklése alatt, ki is azt megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Lukács Gyula és B. Szabó Mihály gyűlési tagokat felkérte.

Első tárgy volt az 1904. évi költségvetés előterjesztése, mit Máthé József főjegyző olvasott föl, noha minden közgyűlési tagnak a gyűlést megelőzőleg nyomtatásban kézbesítették s így annak tételről-tételre való tanulmányozása módjukban állott.

Midőn a személyi kiadások tételére ért, bejelentette, hogy több rendbeli kérvények adatnak be, melyek e czímmel összefüggésben állanak, kérte, hogy azok felolvasassanak.

Elsőnek a négy segédjegyző kérvénye olvastatott volna fel, fizetés emelés iránt, de a két ivre terjedő, hosszú megokolásra már nem volt türelme a közgyűlésnek, mert közbe-közbe az elégedetlenség moraja hangzott a hátulsó sorokban, végül pedig a felolvasás félben hagyását követelték, mire csak a kérvény lényeges része olvastatott föl, melyszerint a négy okleveles segédjegyző személyenként évi 200 kor. fizetés emelést és 300 kor. lakbért kérnek.

hazafias értelmes iparos osztály, mely lehetővé tette, hogy a nemzet anyagi létfeltételei és szükségletei tekintetében is független legyen és ne szoruljon más államokra, az a nemzeti iparos osztály, mely oly tökéletes és olyan jó iparczikkeket tudott előállítani, hogy nélkülözhetetlenné tette azokat az idegen népekre is, s ezzel rákényszerítette azokat, hogy saját hazájának iparát támogassák, s ezzel hozzájáruljanak országuknak gazdagításához.

Hogy milyen megmérhetetlen erő és hatalom rejlik a nemzeti iparban, hogy egy értelmes és művelt iparos osztály miképen teheti urrá nemzetét a föld legnagyobb része fölött, azt legkéz-zelfoghatóbban bizonyítja a hatalmas és művelt Angolország példája. Vannak számra nézve sokkal nagyobb népek, melyeknek nagyobb, hatalmasabb katonaságuk van mint az angoloknak, akiknek országaira a természet sokkal bővebben pazarolta áldását, földjük termékenyebb, hegyeik több nemes ércet rejtnek magukban, de hatalomra, gazdagságra, az egész emberiségre gyakorolt befolyásukra nézve mégsem versenyezhetnek Angliával. Az angol iparosok megmutatták, hogy miképen lehet fegyver nélkül az egész világot egy nemzet adófizetőjévé tenni, minthogy a föld csaknem minden országa rászorul a nélkülözhetetlen és kitűnő minőségű angol iparczikkekre, amelyekért évenként, sok-sok millióra menő összeg folyik be Angliába, gazdaggá hatalmasá téve annak iparosait, s ezzel magát az országot. Nemesak Angliára, hanem más nagy és hatalmas országok-

Hasonló kérvényt adtak be: Szaniszló Soma 200 kor. évi személyes pótlékért és 100 kor. lakbérért, — Szabolesi Dávid és Szabó István irnokok tetszés szerinti fizetés-javításért, végül Laczkó Kálmán 200 kor. fizetés-javításért.

— Nem adunk, nem lehet, szegény a község, sok a pótdadó stb. kiáltások hangzottak föl a közgyűlés földműves tagjai sorában, oly hatalmasan, hogy Máthé főjegyző alig tudott szóhoz jutni, hogy előadói javaslatát megtehesse, mely szerint Laczkó Kálmán kérvényén kívül valamennyi kérvény kedvező elintézését, tehát a kért fizetés emelések megadását javasolja.

Erre elementáris erővel zúgott föl az oppozíció, a mi csak akkor csendesült némileg, midőn Komáromy József emelkedett szólásra, ki is nem akarja, hogy a kérvények mereven elutasítsanak, hanem igen is adassék meg a fizetés-javítás, de nem a kért arányban és nemcsak a kérvényezőknél, hanem az összes állandó hivatalnokoknak, u. m. Beviz Pál pénztárnoknak, Szaniszló Soma ellenőrnek, Szabolesi Dávid biztósnek, Szabó István számtisztnek, Király János közgyámnek, Bálint Antal, Nagy Lajos, Máthé Dezső és Kende Ernő segédjegyzőknek, egyenként 200—200 koronával.

A közgyűlés egyrésze helyeslőleg nyilatkozott, a másik része azonban, a régibb hivatalnokok fizetésének javítása elől nem akart ugyan elzárkózni, de az újabbakat semmi áron sem akarta emelni.

— Meg adjuk! Nem adjuk! Szavazzunk! kiabálások hangzottak össze-vissza, zür-zavárosan, miközben a bíró feltette a kérdést, hogy elfogadjja-e a közgyűlés Komáromy József indítványát?

— Elfogadjuk! zúgott a bíró körül.

— Nem fogadjuk! harsogott hátul.

A nagy lármában a bíró megegyeztetelte a kérdést, mire hasonlólag csak az előbbi jelenet ismétlődött, mire a bíró kimondotta a határozatot, hogy a közgyűlés egyhangulag elfogadja Komáromy József indítványát.

Az elégedetlenség moraja hangzott fel erre, többen szenvedélyes kifakadásra ragadtak magukat s a szavazás elrendelését kérték, a mit azonban a határozat kimondása után nem lehetett elrendelni.

Teszary László iparkodott aztán lecsillapítani a békétlenkedőket azzal, hogy jogorvoslást csak föllebbezéssel lehet elérni, de a határozat kimondása után szavazást elrendelni nincs módjában az elnököknek.

Többen lemondással, eltávozással fenyegettek.

Közben Máthé József utasította vissza erőlyesen a szenvedélyes kifakadásokat; a felkavart érzelmek zajos hullámszámai között morzsolták aztán le az egész költségvetést, minden figyelem nélkül, mely egész terjedelmében el is fogadtatott Véli Miksa azon módosításával, hogy a Richter féle ház vételára után eddig fizetett 6 1/2%-os

ra nézve is kimutatható volna az iparnak és iparosoknak a fontos szerepe, azonban ez nem célozm, s csak példa gyanánt említettem. Természetes, hogy az államok, miután felismerték azt, hogy az ipar a közjólét és a nemzeti nagyság milyen fontos tényezője.

Állami rendszabályokkal és intézményekkel igyekeztek az ipar fejlődésének feltételeit előállítani és érdekeit más termelési ágakkal szemben megvédeni, más régi időben is nagy számmal találkoznak a törvényeknek, rendeleteknek és királyi privilegiumoknak, melyek mind az ipar érdekében hoztak, s az iparosok szabadságát jogait, kiváltságait biztosították. Ez állami szabályok és intézkedések, más szóval az ipar politika egymagába nem képes nagy nemzeti ipart teremteni, ha magában az iparos osztályban nincs meg az erkölcsi és szellemi erő, a testületi szellem és ezekkel együtt a törekvés, hogy a társadalmi sorrendben is olyan helyet foglaljon el az iparos, mint amilyent fontos hivatása számára a más hivatásuk között kijelöl. Hogy ez csakugyan így van, bizonyítják az iparos céhek, az iparosok hajdani érdektársulatai, melyek már az 1200 és 1500-as években anyagilag és erkölcsileg oly erőssé tették az iparos osztályt, hogy hatalmas, különösen Németország egyes városaiban vétekedett a fejedelem hatalmával.

Miután egész nagyságában és jelentőségében tisztán áll szemünk előtt az ipar és iparosok nagy társadalmi és nemzeti hivatása, időszerűnek tartom felvetni a kérdést, hogy vajjon a magyar

kamatban felvett 4940 kor. helyett 6%-os kamattal 4560 kor. irányoztatott elő.

Alpári Nagy Imre kifogásolta még, hogy a fogyasztási adó jövedelem nines előirányozva, mire Máthé József adott felvilágosítást.

Ezután Máthé József főjegyző felolvasta a vármegye határozatát, mely szerint az új városháza legújabb tervét és költségvetését — ez utóbbit módosítva — jóváhagyta s az építést árlejtés alá bocsátatni rendeli.

Tudomásul vétetett azzal, hogy az előjáróság a további munkálatok, a kölesönre vonatkozó eljárás megindításával s a közgyűlés ele leendő terjesztésével megbízott.

Előterjesztetett a polgári iskola gondnokságának javaslata, a latin nyelv tanítására vonatkozólag.

Komáromy József felvilágosító kijelentése és Kubizsek János pártoló véleménye után a közgyűlés, a latin nyelv tanítását elhatározta.

Hátra maradt a legérdekesebb tárgy, a vásár és helypénz szedés jogának megvétele tárgyában az előjáróság jelentése.

Ez a fontos, a község anyagi érdekeit mélyen érintő tárgynak tüzetes megvitatása, az eddig teljesített eljárás szigorú elbírálása bizony nagyobb figyelmet érdemelt volna, nem pedig azt, hogy a közgyűlési tagok kalappal bottal a kezükben hallgattak meg az előjáróság olyan forma jelentését, hogy eddig ebben az ügyben alig történt több a semminél, a mire a közgyűlés — a nagy türelmetlenkedés miatt azzal duplázott rá, hogy nem határozott semmit; — mert az csak nem vehető komoly lépésnek, hogy puhatolják tovább az adatokat, hogy szabad-e az uradalomnak azt eladni. Külömben ez így nem is fog maradni, majd legközelebb más lépések is fognak tétetni.

Egy kis mozgalom.

Váradai Lajos polgástársunk többek felszólítására, egy értekezletet hívott össze, vasárnap délután, az ipartestület helyiségébe.

Az értekezleten mintegy 40-en jelentek meg a helybeli ev. ref. egyház tagjai közül.

Váradai Lajos kifejtette az értekezlet célját, mely hivatva lenne egy mozgalom megindítására, melynek célja volna a ref. egyház szükségleteinek, aránylagos tehermegosztás alapján leendő fedezése. Mielőtt azonban ennek tárgyalásába bocsátkoznának, kéri az egybegyűlteket egy elnök választására, ki a gyűlést vezetné.

Az értekezlet egyhangulag és ismételt felkiáltással Temesközy Gerzsont, lapunk szerkesztőjét választotta meg elnökül, ki is az elnöki széket elfoglalván, üdvözölte az egybegyűlteket és röviden ismertette a célt, melynek híggadt meg vitatására kérte föl az egybe gyűlt érdekelteket.

ipar és iparos megfelelt-e annak a hivatásnak, mely a független és szabad nemzeti magyar állam kiépítésében és megerősítésében reá vár? Időszerűnek tartom a kérdés felvetését különösen most, amidőn a hatalmasan fellendült nemzeti érzés, az évtizedes álomból felvert nemzeti közvélemény hangosan és ellenállhatatlanul követeli, hogy az ezeréves független magyar állam csorbíthatatlan jogai, nemzeti erkölcsi, gazdasági érdekei állami életünk egészében és az osztrák állammal való szövetségünkben is tisztán érvényesülhessenek. Nap-nap után olvasunk a hírlapokban azokról az adáz politikai harcokról, melyek az ország törvényhozó házában folynak a végett, hogy a nemzet jogai ne csak papíron legyenek meg, hanem hadsergének nyelvében, szellemében, jelvényeiben is kifejezést és láthatóságot nyerjen a magyar állam. Kétségtelenül nagy és nemes dolog e küzdelem, együtt érez vele a haza minden igaz polgára, késő ivadékok szemében is becsültté teszi és példává állítja a mostani nemzedéket, de arra, hogy az ezredéves független magyar állam élő valósággá legyen, az a küzdelem az a törekvés nem elég.

Vajjon lehet-e igazán független, igazán önálló az az ország, mely mindennapi legközönsége-sebb, ezernyi apró szükségletének kielégítésében más országokra van utalva, lehet-e gazdaságilag erős az az ország, melynek fáradságos verejtékkel szerzett milliói más ország pénzes szekrényeibe vándorolnak, más állam iparát teszik nagygyá és más nemzet iparosait gazdaggá. Azt hiszem köny-

Elsőnek Váradi Lajos szól, s röviden elmondta hogy a református hívek egy nagyobb része nem tartja igazságosnak a mostani egyházi adó rendszert, mert a legszegényebb egyháztalagok is annyit fizetnek, mint a legvagyonosabbak; egy kérvény intézését kívánja tehát a presbiteriumhoz, melyben az aránylagos teherviselés alapjára kívánnák az adózást helyezni.

Kassa Pál először a 14000 korona adóhátralék behajtását tartaná kívánatosnak s csak azután akar a mostani rendszeren változtatni. (?)

Elnök félbe szakítja szót, mert az adó hátralékok behajtása az értekezletnek nem képezheti megbeszélés tárgyát.

Makay János pártolja az eszmét, melyet Váradi Lajos kifejezésére jutott és nem akar elzárkózni az elől, hogy a szegényebb sorsú egyház tagokon segítve legyen, még akkor is, ha talán ő reá ez által nagyobb teher háromolódik. De elhalasztani óhajtana ennek keresztül vitelét addig, míg az új lelkész hivatalát el foglalja.

Szlávi Béla pártolja Váradi Lajos indítványát, ajánlja, hogy a hívek személyenként 1 koronával járuljanak az egyház szükségleteinek fedezéséhez, a fedezetlen hiány pedig vettessék ki az állami adó után aránylagosan.

Temesközy Gerzson elnök kifejti, hogy a napokban megtartott ref. conventen foglalkoztak az adózási viszonyoknak egységessé tételével és annak aránylagosításával oly módon, hogy javaslat tételük a jövő év novemberben tartandó zsinat elé, hogy határozassék el, miszerint a mostani adózási viszonyok akként változtassanak meg, hogy a hívek páronként 2 koronával, egyes önálló adózók 1 koronával járuljanak az egyház terheire, az így még fedezetlen szükségletre az állami egyenes adóra 10% vettessék ki, a még így fedezetlen szükséglet aztán pótolassék az állam által.

Felteszi a kérdést, hogy ennek tudatában szükségesnek tartja e az értekezlet, a mostani mozgalom folytatását s közre munkálni annak foganatosítására. Ő a maga részéről beavandónak tartaná a zsinati határozatot.

Az értekezlet azonban nem kívánta a mozgalom alhalasztását, hanem kimondta, hogy a mozgalmat folytatja, s a mostani adózási rendszer megváltoztatását kívánja.

Elnök ezt enuncziálván, az elhangzott véleményeket summázva határozatilag kimondja, hogy az értekezlet egyhangú határozata folytán az általa szerkesztett s felolvasott kérvény szerint az aránylagos adózási rendszer haladéktalan életbe léptetését kívánja, annak keresztül vitelére a presbiteriumot fölkeri.

A kérvény a jelenlévők nagy része által nyomban aláíratott s az aláírásra a hívek felkéretnek. Ezzel az értekezlet véget ért.

A förténeti hűség kedvéért megemlítjük hogy néhányan a kérvény aláírása előtt el szeltek és pedig olyanok, akikre bizonyára némi többletet volna maga után a mozgalom sikere.

nyü belátni, hogy nem. Belátták ezt hazánk és nemzetünk legjobb férfiai. Azon időben, midőn a legnagyobb magyar, Gróf Széchenyi István kimondta a méltó igévé lett nevezetes mondást, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz“ minden erejét, minden tudását, egész tehetségét arra szentelte, hogy megteremtse a magyar ipart, erőssé tegye a magyar iparos osztályt, mert ebben látta a nemzet jövőjét. Azóta több mint félszázad mult el, s vajjon elmondhatjuk e, hogy van magyar ipar, hogy az iparosok betöltötték hivatásukat? fájdalom, nem mondhatjuk el, hiszen kezdve a tün és ezernaszálon, majdnem minden iparezikkünk a külföldön készül, mindazokért Ausztriának adóznak. Az iparosokra vár tehát a nagy és nehéz feladat, hogy munkaképességüket, értelmüket, tudásukat, leleményességüket laukadalan szorgalommal fejlesztve, foglalkozásukat nem csak a kenyérkereset, hanem a nemzet jövője szempontjából tekintve, olyan magyar ipart igyekezzenek teremteni, mely lehetségessé teszi a külföld iparezikkeinek nélkülözését, s ezzel a nemzeti gazdasági élet gyarapodását. Ha megtették, ha elérték azt, csak akkor valósul meg igazán a független és semmi más államra nem utalt Magyarország, az a Magyarország, amelynek, egy erkölcsileg és anyagilag erős, művelt és hazafias iparos osztály olyan erőssége és bevehetetlen védőbástyája lesz, mely a haza fejlődését, jövőndő nagyságát és boldogságát ezerszer jobban biztosítja, mint az egész csász. és kir. közös hadsereg.

Azt is megemlítjük, hogy a kérvény a presbiterium megújítása, illetve kiegészítése után fog benyújtani, addig az aláírásokat gyűjtik.

MI UJSÁG?

— **Missió.** A kath. hitközségben tartandó missió alkalmából az intelligens hívőség részére következő tartalmú külön meghívás bocsájtott ki: „A f. hó 19-én d. u. 5 órakor kezdődő szent missió keretében intelligens katolikus hívek részére külön, u. n. konferenzia-beszédek fognak tartatni, 20-ától kezdve naponta d. u. 3 órakor. Kiváló tudományu, országszerte ismeit szónok fogja a szent beszédeket tartani templomunkban, melyek meghallgatására oly bizalmas kérésrel hivatnak meg az intelligens katolikus hívek, hogy a pontos idő betartására ügyelni, valamint a csak néhány beszédből álló sorozat meghallgatására teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Abony, 1903. december 14. Plebaniahivatal.“ — A missiót rendező Ft. szerzetes páterek névsora: P. Pancsik Pál (mi sio főnök), P. Pécsey Arnold, P. Midlinszky József, P. Komárik István.

— **Halálozás.** Város szerte őszinte részvétet keltett az a szomorú eset, mely egyik közbeesülésben és szeretetben álló polgártársunkat, Goldschmid Lipótot, az izr. hitközség elnökét, a takarékpénztár igazgatósági elnökét, községi képviselőt sujtotta, edes anyjának, özv. Goldschmid Ábrahámné szül. Polatschek Mária urnőnek, e hó 14-én történt elhunytával. Temetése 16-án, nagy részvét mellett ment végbe. A melyen megszorodott család fájdalmát enyhítse mindannyi-ónk őszinte igaz részvéte.

— **Bimbó hullás.** Mélyen megrendítő esapás érte Rithnovszky Antal kántorunkat és családját. Első szülött kis leánya, Margitka, f. hó 16-án, súlyos betegség következtében jobb létre szenderült. A nagy veszteség fölötti fájdalomukban merítsenek vigaszt a közrészvétből, mely kedves kis halottjuk temetése alkalmával oly impozáns módon nyilvánult meg.

— **Karácsonyi pásztorjáték.** A helybeli róm. kath. tanítótestület az iskolás gyermekekkel a karácsonyi szt. ünnepek alatt pásztorjátékot adat elő. A játékból befolyó jövedelem a szegény iskolás gyermekek felruházására fog fordítottatni; épen azért bizalommal kéri az áldozatkész közönséget, hogy e játék anyagi sikerét szives látogatásával előmozdítsa kegyeskedjék. A játék módzatai színlapon lesznek közölve.

— **Alapítási okmány.** A róm. kath. új orgonában a légmentesen elzárt bádóg dobozban elhelyezett s pergamentre nyomott nagyon szép inicziálékkal ekesített alapítási okmány tartalma ez: „Isten dicsőségére építetett ez orgona néhai Halápi Teréz abonyi lakos kegyes adományából 9000 koronáért, a Rieger testvérek orgonagyárában, az Urnak 1903-ik esztendejében, X. Pius pápasága, I. Ferencz József apostoli király uralkodása, Gr. Csáky Károly püspöksége alatt. Felállított ugyanazon évi decz. 6-án; megáldott Lévay Mihály balthmonostori apát, szolnokerületi esperes, abonyi plebános által, az abonyi r. k. egyház kegyurasága (compossessoratus localis) és a hívek nagy számának jelenlétében 1903. decz. 8-án, a Bold. Szüz szepl. fogant. ünnepének 50-ik évfordulóján, id. Sívó Miklós egyh. gondnok, Palásti Pál város bíró és Rithnovszky Antal kántorsága idejében.“ — Mire ez okmány napfényre kerül, akkorra mi mindnyájan csendes emberek leszünk.

— **Felolvasó estély.** A Függetlenségi 48-as Kör ma este rendezi első felolvasó estélyét, melynek programja a következő: 1. Rákóczi kesergője. Kurucz dal. Trió. Hegedűn és harmóniumon előadják Fördös Károly, Dr. Busztin Gyula és Busztin Dezső. 2. Felolvasás a hitélet teréről. Irta és felolvassa Makay Sándor ev. ref. h. lelkész. 3. Bujdosók éneke. Kurucz dal. Hegedű és harmónium kísérettel éneklé Király Ferencz. 4. Szavallat. Előadja Nagy Lajos. 5. Rákóczi Bercesényi emlékezete. Kurucz dal. A fentebbi zene kísérettel éneklé Király Eerencz. 6. Politikai alakok. Szomorú vig hstóriák. Megeselekszi Temesközy Gerzson szerkesztő. 7. Balog Ádám nótája. Kurucz dal. Ezt meg elmuzsikálják Fördös Károly, Dr. Busztin Gyula, Király Ferencz és Busztin Dezső. Az estélyre külön meghívók nem bocsájtattak ki, arra a tisztelt érdeklődők ezen az uton hivatnak meg. Belépti díj tetszés szerint. A

felolvasást, melynek kezdete 6 órakor lesz, háziastanczmulatság fogja követni.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mult vasárnap, a Népkörben rendezett felolvasó estélyen befolyt adományok tiszta jövedelme volt 28 korona 20 fill. mely összegnek fele 14 korona 10 fillér és Ntisz. Szánthó Elek ref. lelkész utólagos adománya 2 korona, összesen 16 korona 10 fill. a reform. egyház gondnokának átadatott, a reform. vallású szegény iskolás gyermekek ruha segélyezésére. A szives közreműködő uraknak, az igen tisztelt érdeklődőknek és kegyes adakozóknak ez uton fejezi ki hálás köszönetét a Neplör nevében a rendező bizottság.

— **Az új orgona felülvizsgálása.** Mult számunkban jelezve volt, hogy a róm. kath. templomnak új orgonája f. hó 17-en fog véglegesen átadni szent hivatásának. Mielőtt ez azonban megtörtént volna, egy előkelő budapesti karnagy alaposan felülvizsgálta a drága hangszert, aki azon több, kevésbé jelentékeny s így könnyen pótolható hiányokat fedezett fel, mi miatt a végleges átadás későbbre halasztatott. Többek tudakozódására, utóbb nyert értesítés alapján jelezhetjük, hogy az orgona beszerzési árából 9000 korona Halápi Teréz kegyes alapítványából fedeztetett, a még hiányzó 1000 koronát jótékony uraink s minden rendű és rangú kath. hívőink szves adományából renclik összegyűjtteni.

— **Mult ágak.** Az abonyi Ipar e terület 1903. évi decz. 26-án, Karácsony másodnapján, saját helyiségeiben könyvtára javára, zártkörű tánczvizalmat rendez. Belépti-díj személyenként 1 korona. — Az abonyi népkör saját helyiségeiben, 1903. évi december hó 26-án Karácsony másodnapján, saját ez ljai javára zártkörű tánczvizalmat rendez. Belépti-díj férfiak részéről 60 fill., nők részéről 40 fillér. Kezdeté este 7 órakor. — Az abonyi Katholikus Munkás Egylet 1903. évi decz. hó 26-án, Karácsony másodnapján saját helyiségeiben, házvetel hátralekának tölcsteseré, zártkörű tánczvizalmat rendez. Belépti díj személyenként 60 fill. Kezdeté este 7 órakor. — A Kath. Olvasóegylet f. hó 27-én, vasárnap este fel 8 órakor kezdődőleg saját helyiségeiben könyvtára javára zártkörű tánczvizalmat fog tartani. Belépti-díj személyenként 1 kor. páronként 1 kor. 60 fill. családonként (1 férfi és 2 nő) 2 korona. — Ez az első eset, hogy a Kath. Olvasóegylet a farsang elején is tartson mulatságot, mi az eddig tapasztalt érdeklődésből kifolyólag nagyon sikerültnek ígérkezik. A gazdaközönség fegyelmeztet báljain az intelligencia is mmdig szép számban volt képviselve. A jótékonycélu mulatságokat partolásra ajánljuk.

— **Regény az életből.** Mult számunkban, e ezim alatti közleményünkre vonatkozólag, Kávássy Sándor földbirtokos apósa, Zso ér Endre ó-becei nagybirtokos egy levelet intézett az itteni Meleg családhoz, melyben nem valami bizelgően nyilatkozik a feleségét kereső vöröl s kijelenti, hogy a leánya szökése alkalmával Melég Etel már nem volt vele, aki egyébként mint társalkodó nő volt mellette alkalmazva. Az eltűnt asszonyt egyébként már megtalálta a férj, egy budapesti ügyvéd segítségével, valahol Debreczen környékén, de hiába, mert a nő hazautazott atyjához s férje ellen megindította a — válópört, egyben pedig beperelte 50.000 frt. női hozományért. Ugy látszik tehát, hogy mégis oka volt a férjnek arra, hogy neje fölkeresésére hatósági beavatkozást mellőzzön.

— **Eladás.** 2 hold föld a muszaj erdőnél eladó. Bővebb felvilágosítás szereshető özv. Novak Tóbiásnénál.

Behozatal.

Kivitel.

Magyar, Német, Lengyelországi, valamint Prágai

hentesáruk

valódi prágai és westfaliai sonkák, karmánadli, krakói kolbász, magyar és veronai szalámi, mortadella, debreczeni kalbász, paprikás szalona, valamint mindennemű hurka különlegességek.

Anton Zawodsky

Bécs, XVI. Brieselgasse 5.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

2—10

Kicsinyben.

